

İTÜ'nün Müzikle Buluşmasında İkinci Adım

Dr. Erol Üçer

Müzik İleri Araştırmalar Merkezi (MIAM)

Prof. Dr. Can Karadoğan
İTÜ-MIAM Müdürü

“MIAM bir araştırma merkezi olmasının yanı sıra İTÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'ne bağlı müzik yüksek lisans ve müzik doktora programlarının yürütüldüğü bir kurumdur. Türkiye'de %100 İngilizce eğitim veren ilk müzik yüksek lisans programı olma özelliğini taşıyan bu programın amacı, özellikle Amerika'da gelişen modern müzik anlayışını ve lisansüstünde eğitimi olmayan yeni alanları Türkiye'de daha yaygın hale getirecek çalışma ve eğitim ortamları yaratmaktır...”

İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı'nın 1984 yılında İTÜ'ye bağlanmasından sonra İTÜ'nün müzikle buluşmasındaki ikinci büyük adımının MIAM olduğunu söyleyebiliriz. MIAM bir araştırma merkezi olmasının yanı sıra İTÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'ne bağlı müzik yüksek lisans ve müzik doktora programlarının yürütüldüğü bir kurumdur. MIAM bünyesinde eğitime ilk olarak 1999-2000 öğretim yılında, İTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne bağlı müzik anabilim dalı müzik yüksek lisans programı ile başlandı. Türkiye'de %100 İngilizce eğitim veren ilk müzik yüksek lisans programı olma özelliğini taşıyan bu programın amacı, özellikle Amerika'da gelişen modern müzik anlayışını ve lisansüstünde eğitimi olmayan yeni alanları Türkiye'de daha yaygın hale getirecek çalışma ve eğitim ortamları yaratmaktır.

Bu vizyonun başlangıç adımlarını hayata geçiren iki önemli isim var: İlki Türkiye'de böylesi bir girişimi imkânsızken hayata geçirmemizi sağlayan başışımız rahmetli Dr. Erol Üçer'dir. Erol Bey, İTÜ İnşaat Fakültesi mezunu olarak inşaat alanında üstün hizmetler veren bir işadami olmasına rağmen sanatı, sanatçıyı ve akademik araştırmaları bu merkezle destekledi. Bize hem maddi hem manevi destek vererek tüm ihtiyaçları karşıladı. Diğer önemli kişi ise bizi Erol Bey ile bir araya getiren zamanın İTÜ Rektörü Prof. Dr. Gülsün Sağlamer'dir. 1999-2000 öğretim yılı ile birlikte Prof. Dr. Kamran İnce ve Prof. Dr. Cihat Aşkın'ın eşbaşkanlığında atılan temellerle eğitim başlamıştır.

Başlangıçta atılan en önemli iki adım, bir kayıt stüdyosu ve bir müzik kütüphanesi kurulmasıydı. Hem müzikoloji, etnomüzikoloji, ses kayıt teknikleri, müzik işletmeciliği ve

MIAM-Kütüphane

MIAM-Kütüphane

yöneticiliği gibi bilimsel alanlara hizmet edecek hem de nota ve CD ihtiyacı olan icra ve kompozisyon alanlarına kaynak teşkil edecek bir kütüphane kuruldu. Daha sonraki yıllarda Borusan Müzik Kütüphanesi'nin tüm envanterinin kütüphane kataloğumuza eklenmesi ve yıllar içinde yapılan önemli bağışlar sonucu kütüphanemiz sürekli olarak genişlemeye devam etti. Kütüphane koleksiyonu 10.000'in üzerinde kitap, 7000'in üzerinde nota ve 19.000 civarında işitsel ve görsel içerikten (CD, DVD, Plak vs.) oluşmaktadır ve koleksiyon gün geçtikçe genişlemektedir.

Her ne kadar Türkiye'de 'tonmaysterlik' olarak adlandırılrsa da MİAM'da ses mühendisliği ve tasarımı olarak tanımlanan ve bu konudaki algıların değişmesine aracı olan SED (Sound Engineering and Design) alanı için dünya standartlarında bir kayıt stüdyosu kuruldu. Türkiye'de 1952 yılında İTÜ-TV tarafından ilk TV yayınının yapıldığı öncü stüdyonun yerinde açılan İTÜ MİAM Kayıt Stüdyosu bu anlamda tarihi bir mirası da devralmıştır. Hem eğitim ve araştırma hem de modern müzik alanında bestecilik ortamlarının gelişmesi için müzik toplulukları ile işbirliği içinde çalışıldı. Bu doğrultuda zaman içerisinde MİAM bünyesinde icra toplulukları kuruldu ve geliştirildi.

İTÜ'de 3D ambisonics stüdyo ve Dolby Atmos: 'Müzik Prodüksiyonlarında Üç Boyutlu Çevresel Ses Sistemlerinin Kullanımı' başlığı ile İTÜ BAP'a sunulan projemiz kapsamında kurduğumuz 'İTÜ MİAM Ambisonics / 3 Boyutlu Ses Stüdyosu'yla film endüstrisinde kullanılan ses prodüksiyon tekniklerinin müzik prodüksiyonlarına uygulanması üzerine çalışmaların yapılabileceği bir mekân oluşturmuş ve bu stüdyo ülkemizde bir üniversite bünyesinde kurulan ilk 3 boyutlu ses stüdyosu olarak kayda geçmiştir.

Bu adımın sonucunda Dolby ve Apple firmalarının ilgilerini çekmiş ve onlarla yapılan işbirliği ile MİAM Ana Kayıt Stüdyosu en hızlı işlemci ve akustik kalibrasyon desteği almış ve ülkemizdeki Dolby Atmos kayıt stüdyoları listesine girmiştir. 3 Ağustos 2023 tarihinde de Dolby Institute ile İTÜ arasında bir protokol imzalanmış ve İTÜ bu sayede Türkiye'de Dolby Atmos uzamsal ses prodüksiyonu eğitimi veren ilk üniversite olmuştur.

Her ne kadar Türkiye'de 'tonmaysterlik' olarak adlandırılrsa da MİAM'da ses mühendisliği ve tasarımı olarak tanımlanan ve bu konudaki algıların değişmesine aracı olan SED (Sound Engineering and Design) alanı için dünya standartlarında bir kayıt stüdyosu kuruldu.

İlk kurulduğu yıllarda müzikoloji, etnomüzikoloji, ses mühendisliği ve tasarımı, icra ve kompozisyon uzmanlık alanlarında eğitim veren MİAM'da daha sonra müzik yöneticiliği ve işletmeciliği, müzik teorisi ve 2012 yılında yine Türkiye'de daha önce başka kurumlarda eğitimi verilmeyen sonik sanatlar alanları eklendi. Türkiye'de ilk 'müzik' doktora programı da 2002 yılında Müzik Anabilim Dalı bünyesinde MİAM'da açıldı.

Kuruluşundan bu yana 500'ü aşkın mezun veren MİAM'da yüksek lisansı tamamlayıp doktora eğitimine yurtdışında devam eden mezunlarımızın kabul aldıkları üniversiteler arasında Stanford University, Columbia University, UC Berkeley, UC Davis, Eastman School of Music, Johns Hopkins University, University of Michigan, Kunstuniversität Graz ve Leiden University gibi önemli kurumlar sayılabilir. Ayrıca mezun akademisyenlerimiz hem yurtdışında önemli kurumlarda hem de Türkiye'nin dört bir yanındaki üniversitelerin müzik bölümlerinde görev yapmaktadır.

MİAM olarak her yıl düzenlediğimiz konserler, uluslararası konferanslar, paneller, sempozyumlar, seminerler, atölye çalışmaları ve ustalık sınıfları gibi çıktığı odaklı ve disiplinlerarası etkinliklerimizle akademik araştırma alanlarımıza katkıda bulunmaktayız. Ayrıca Türkiye'de ve yurtdışında önemli sanat kurumları ile (ör. ARTER, İKSV, Goethe Enstitüsü, Tarabya Kültür Akademisi) iliş-

MIAM-Ana Stüdyo

MIAM-Galeri

İTÜ MİAM – Misyon ve Vizyon

Misyon:

- Lisansüstü seviyesinde çağdaş müzik eğitimi sunmak, çağdaş eğitim ve öğretim yöntemlerinden yararlanmak; ve müzik mirasının gelecek nesillere aktarımını teşvik etmek.

Vizyon:

- Yaratıcı ve araştırmacı müzik uzmanları yetiştirmek.
- İleri müzik araştırmaları yapmak ve sonuçlarını paylaşmak.
- Öğrenci ve mezunlarına alan araştırmaları, konferans sunumları, üniversite değişim programları, atölye çalışmaları, uzmanlık sınıfları, konser olanakları, sosyal iletişim ve bağlantı, yurtdışında doktora eğitimi gibi konularda ulusal ve uluslararası imkânlar sağlayarak müzikal gelişimi sürekli kılmak.
- Sanatçıların ve akademisyenlerin eğitim, araştırma ve danışmanlık açılarından etkin şekilde katkı ve paylaşım yapabileceği bir ortam sağlamak.
- Benzer kurumlarla ulusal ve uluslararası bağlantılar oluşturmak, eğitim kalitesinde sürekli gelişimin güvencesini sağlamak.

MIAM-Misyon-Vizyon

Dolby ve Apple firmalarıyla yapılan işbirliği ile MİAM Ana Kayıt Stüdyosu en hızlı işlemci ve akustik kalibrasyon desteği almış ve ülkemizdeki Dolby Atmos kayıt stüdyoları listesine girmiştir.

kilerimizi sürdürerek ortak projeler üretmeye devam ediyoruz. Bunlar arasında Avrupa Birliği Erasmus+ Programı tarafından desteklenen ve Aix-en-Provence Festivali ile birlikte yürütülen Medinea Network Projesi; European Research Council, University of Bath, University of Bristol ve İTÜ MİAM işbirliği ile sürdürülen 'Beyond East and West: Developing and Documenting an Evolving Transcultural Musical Practice' araştırma projesi kapsamında düzenlenen konferanslar, konserler, stüdyo kayıtları, çalıştaylar ve 2018 yılından beri önce Beyoğlu'nda şimdi de Dolapdere'deki yeni mekânında bir dizi etkinlik düzenlediğimiz ARTER sayılabilir.

Yayımlar: MİAM öğretim üyelerinin bestelerinden oluşan 'From Istanbul' adlı iki CD'lik albüm ve MİAM öğrenci ve mezunlarının elektroakustik bestelerinin

den bir seçki içeren 'MİAM Electroacoustic' CD'si Lila Müzik A.Ş tarafından basılmıştır. MİAM öğretim üyelerimizin kitap yayın projeleri İTÜ Yayınevi tarafından desteklenmekte olup yakın dönemde Dr. Öğr. Üyesi Emmanouil Ekmektsoglou'nun 'Musical Practices in the Contemporary World' isimli kitabı yayımlanmıştır.

Kuruluşunun 25. yılını kutlamaya hazırlandığımız MİAM'da değişimi ve gelişimi hedefleyen ve daima en güncel ders içeriklerini sunduğumuz eğitim- öğretim faaliyetlerimizin yanı sıra düzenlediğimiz çıktı odaklı, disiplinlerarası ve topluma fayda sağlayan etkinlikler, teknoloji ve çağdaş müzik üzerine çalışmalar ve sanat kurumları ile yürüttüğümüz çok yönlü ve sürdürülebilir işbirlikleri ile İTÜ'nün mühendislik eğitimi vurgulu kimliğine sanatsal bir açılım sağlamayı hedeflemekteyiz.